
LEDARE

LÅT DE NATIONELLA SKILJELINJERNA AVGÖRA VALET

Kampanjen för att välja 22 svenska ledamöter till Europaparlamentet är i full gång. Socialdemokraterna gör sitt yttersta för att få valet att framstå som en kamp mellan den onda nyliberalismen och den goda välfärdsstaten. Men också moderaterna är angelägna om att huvudstriden skall stå mellan höger och vänster. Att detronisera socialdemokratin som Sveriges största parti är - fullt begripligt - ett lockande mål, även om det i sak gäller ett rätt betydelselöst val.

Socialdemokratin lär bara kunna undvika denna nesa genom att mobilisera sina trogna under välkända paroller som jobb och välfärd. Men det förutsätter att de slipper ifrån den mediala fokuseringen på partiets splittring (och det ofattbart korkade beslutet att varva två listor med ja- och nej-sägare). Ingvar Carlssons tidigt aviserade avgång var säkert ett led i dessa ansträngningar.

Flera har dock påpekat det absurda i att två partier som egentligen ligger varandra rätt nära i synen på det europe-

iska samarbetets utformning så villigt ställer upp som EU-valets huvudfiender. Såväl Bildt som Carlsson befinner sig ju någonstans mellan den utrerade federalisten Leissner och anti-unionisterna Schyman och Gahrton. Både Bildt och Carlsson intar en slags funktionalistisk position som bejakar europeiskt samarbete på vissa områden och slår vakt om det nationella självbestämmandet på andra. Majoritetsbeslut ibland, subsidiaritet och vetorätt ibland.

Det absurda blir särskilt påtagligt just nu när EU står inför avgörande konstitutionella förändringar; revideringen av Maastricht och diskussionen om beslutsregler, utvidgning österut, EMU och reformeringen av jordbruks- och stödpolitik. Carlsson och Bildt har självfallet inte identiska uppfattningar i alla dessa frågor men nog kan man se tydliga likheter. Därför finns det stora risker förknippade med den strategi som moderaterna tillämpar inför valet. En av splittringen i EU-frågan svårt sargad socialdemokrati kan mycket väl innebära att försvaret av

gemensamma positioner i viktiga europeiska frågor försvagas. Spelutrymmet för vänstern och nej-sägarna - också inom socialdemokratin - blir större och konsekvenserna av det kan visa sig ödesdigra.

Det intressanta är dock att detta är ett övergående fenomen. Även om diskussionerna kring EUs grundlagar och konstruktion tycks vara en never-ending-story är det väl rimligt att anta att det kommer lugnare faser i den utvecklingen. Därmed kommer också de sakpolitiska frågorna att skjutas i förgrunden och de "normala" konfliktytorna träder fram igen.

Är det frihandel, lägre skatter och stabil penningvärde som leder till företagande, jobb och ekonomisk tillväxt? Eller är det en keynesiansk politik av gammalt snitt där EU enligt Ingvar Carlsson "agerat gemensamt för att hålla efterfrågan uppe"?

Är det rimligt att med få, enkla och gemensamma spelregler försöka ge utrymme för initiativkraft och skaparanda? Eller är den förmenta tryggheten i ett detaljerat och omfattande regelverk viktigare?

Är det en begränsad men stark statsmakt som är förutsättningen för individens rättssäkerhet? Eller är det den omnipotenta och allerstädes närvarande välfärdsstaten?

Det är inte svårt att se skillnaderna mellan partierna i dessa frågor. Och på samma sätt som de är föremål för politisk diskussion på det nationella planet kommer de att vara aktuella på europeisk nivå.

Debatten om EUs sociala stadga och

hur den skall implementeras har till exempel bara börjat. Skall det ske genom detaljerade direktiv om arbetstider, avtalsvillkor och ledighetsregler? Eller skall man i subsidiaritetsens namn respektera nationella och kulturella olikheter på arbetsmarknaden?

Krav på sociala klausuler och antidumping-åtgärder för att åstadkomma "rättvis" handel mellan länder är en annan fråga som också aktualiserats. Säkerligen kommer den diskussionen att bli än intensivare framöver, inte minst med tanke på närmandet mellan Öst- och Västeuropa.

Europaparlamentet är inte en viktig institution. Parlamentet har en begränsad roll att spela och det finns inga skäl att utvidga den. Framförallt vore det förödande för samarbetet om man skulle försöka skapa ett europeiskt parlament med samma lagstiftande befogenheter som de nationella.

Det finns inga kulturella eller politiska förutsättningar idag för att kunna föra en gemensam europeisk, politisk debatt. Det finns gemensamma angelägenheter och problem, och dem bör man försöka lösa gemensamt. Men grunden för samarbetet är medlemsländerna och det är det nationella eller möjligen det regionala som är de naturliga arenorna för att diskutera politik och utforma lösningar.

Det är i det perspektivet vi skall se de kommande valen till Europa-parlamentet. Som en naturlig spegling av nationella politiska skiljelinjer om än med europeiska förtecken. Något annat kan vi inte förvänta oss. Något annat skall vi heller inte kräva.